

> Retouradres Postbus 1 3720 BA Bilthoven

Aan de Directeur-Generaal van de
Volksgezondheid
Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
drs. A. Berg
Postbus 20350
2500 EJ DEN HAAG
2500EJ20350

A. van Leeuwenhoeklaan 9
3721 MA Bilthoven
Postbus 1
3720 BA Bilthoven
www.rivm.nl
KvK Utrecht 30276683
T 030 274 91 11
F 030 274 29 71
info@rivm.nl

Ons kenmerk
0035/2020 LCI/JvD/AT/WM

Behandeld door
LCI
T (030) 274 7000
F (030) 274 4455
lci@rivm.nl

Datum 23 maart 2020
Onderwerp Advies n.a.v. 61^e OMT COVID-19

Geachte mevrouw Berg,

A. Samenvatting situatie

Op 23 maart 2020 riep het Centrum voor Infectieziektebestrijding (CIb) van het RIVM een OMT bijeen om opnieuw te adviseren over de situatie rondom de COVID-19-uitbraak. Naast de vaste OMT-leden (vertegenwoordigers van Nederlands Huisartsen Genootschap (NHG), het Nederlands Centrum voor Beroepsziekten (NCvB), de Nederlandse Vereniging voor Infectieziekten (VIZ), de Nederlandse Vereniging voor Internist-Infectiologen (NVII), de Nederlandse Vereniging van Medische Microbiologie (NVMM) en het Landelijk Overleg Infectieziektebestrijding (LOI)) de Nederlandse Vereniging voor Intensive Care (NVIC), de Vereniging van de Specialisten Ouderengeneeskunde (Verenso), waren regionaal arts-consulenten en artsen M&G van regionale GGD'en, een vertegenwoordiger van het referentielaboratorium, diverse centra van het RIVM en andere specialisten (internist-infectioloog, viroloog, artsen-microbioloog) aanwezig.

Achtergrond

Op 27 februari jl. werd de eerste patiënt met COVID-19 in Nederland gediagnosticeerd. Tot 23 maart zijn er wereldwijd 338 307 patiënten met COVID-19 gemeld, van wie 160 233 in Europa. 14 602 patiënten zijn overleden, van wie 8 622 in Europa. Tot 23 maart zijn er in Nederland 4 204 patiënten met laboratoriumbevestigde COVID-19 gemeld, van wie er 179 zijn overleden.

Aanleiding OMT

Sinds de OMT-bijeenkomst d.d. 17 maart 2020 heeft zich een aantal ontwikkelingen voorgedaan waarvoor het Ministerie van VWS het OMT advies vraagt of herziening van de genomen maatregelen in Nederland nodig is.

Doelstelling

Het doel van dit OMT is advies te geven over de aanvullingen van de maatregelen die tot op heden zijn ingesteld en mogelijk te adviseren over aanvullende maatregelen.

Datum
23 maart 2020

Ons kenmerk
0035/2020 LCI/JvD/AT/WM

B. Het advies

Het OMT stelt daarom de volgende maatregelen voor:

1.1 Verlengen maatregelen

Vraag VWS

Wat is uw inschatting van het nut van het verlengen van het verbod op evenementen (tot vooralsnog 1 juni) en het loslaten van het verbod op het organiseren van evenementen met meer dan 100 deelnemers?

Advies OMT

Het OMT adviseert tot 1 juni om in Nederland alle evenementen af te gelasten, onafhankelijk van het aantal deelnemers.

1.2 Aanvullend advies huisgenoten

Vraag VWS

Wat is uw inschatting van het nut van het uitbreiden van het advies om thuis te blijven voor huisgenoten?

Advies OMT

Het OMT adviseert aan de huisgenoten/gezinsleden van een patiënt met luchtwegklachten, om thuis in isolatie te gaan op het moment dat de klachten van de patiënt verergeren met koorts en of benauwdheid. De gezinsleden zonder klachten kunnen de noodzakelijke boodschappen doen voor het gezin en of huisgenoten.

Op het moment dat de patiënt 24 uur klachtenvrij is en niemand anders in het gezin klachten heeft, kan het gezin uit thuisisolatie, rekeninghoudend met de andere preventieadviezen zoals geadviseerd voor de rest van Nederland. Voor huisgenoten/gezinsleden die werkzaam zijn in een van de cruciale beroepen (niet vitale beroepen) adviseert het OMT hen wel naar hun werk te laten gaan, ook als de klachten van het gezinslid verergeren.

Het OMT adviseert om in de communicatie met burgers hiervoor eenduidige en begrijpelijke handvatten aan te bieden.

1.3 Beperking openbare voorzieningen

Vraag VWS

Wat is uw advies m.b.t. de aanpak om beperkt gebruik te maken van parken, jachthavens, campings en de inrichting/opzet van markten?

Advies OMT

Het OMT adviseert om casino's te sluiten. Daarnaast is het advies van het OMT om vakantieparken en campings te sluiten indien het lastig is om de geldende adviezen, waaronder het advies om 1,5 meter afstand te houden, na te kunnen leven. Bij deze voorzieningen verwacht het OMT dat het onwaarschijnlijk is dat burgers de preventieregels voldoende opvolgen, door mogelijk gezamenlijk gebruik van voorzieningen en omdat juist op deze plekken mensen nieuwe contacten leggen.

Markten enkel voor levensmiddelen kunnen open blijven mits de afstand van 1,5 meter voor de aanwezigen kan worden gehandhaafd.

Datum
23 maart 2020

Ons kenmerk
0035/2020 LCI/JvD/AT/WM

1.4 Winkels en openbaar vervoer

Vraag VWS

Wat is uw advies over winkels en het openbaar vervoer en hoe om te gaan met het deurbelied?

Advies OMT

Het OMT adviseert om winkels te sluiten als zij zich niet tot het aantal aanwezigen kunnen beperken waarbij de 1,5 meter afstand gewaarborgd blijft.

Het OMT adviseert om alleen van het openbaar vervoer gebruik te maken voor noodzakelijke reizen en vraagt de NS zoveel mogelijk ruimte te creëren voor reizigers, zodat de 1,5 meter afstand gewaarborgd blijft.

1.5 Samenscholingsverbod

Vraag VWS

Wat is uw inschatting van het nut van een samenscholingsverbod?

Advies OMT

Het OMT adviseert een samenscholingsverbod in de buitenruimte in te stellen voor meer dan 3 personen, met uitzondering van gezinnen, waarbij er nog steeds 1,5 meter afstand tussen de anderen bewaakt dient te worden.

Tevens adviseert het OMT om tot 6 april thuis geen bijeenkomsten te organiseren en bezoek aan huis te beperken tot maximaal 3 personen waarbij ook dan 1,5 meter afstand bewaakt dient te worden.

1.6 Centrale boodschap publiek

Vraag VWS

Wat zou de centrale boodschap moeten zijn, 'ga niet naar buiten' of wegen de voordelen van buiten zijn (ook voor de geestelijke gezondheid) op tegen de kans op contact met derden, en is het beter om zwaar in te blijven zetten op de 1,5 meter afstandsnorm?

Advies OMT

Het OMT adviseert **geen** algemene oproep om **niet** naar buiten te gaan, maar adviseert om zoveel mogelijk thuis te blijven en indien men naar buiten gaat afstand te houden van elkaar.

1.7 1,5 meter norm voor contactberoepen

Vraag VWS

Hoe verhoudt het bovenstaande zich tot contactberoepen waar 1,5 meter afstand onmogelijk is (kappers, masseurs, lopende bandmedewerkers)

Advies OMT

Het OMT adviseert voor alle paramedische contactberoepen patiëntcontact bij voorkeur via beeld uit te voeren. Indien dit niet mogelijk is, kunnen op medische indicatie uitzonderingen gemaakt worden bijvoorbeeld voor fysiotherapie en GGZ. Het OMT adviseert voor overige contactberoepen waarbij geen 1,5 meter tussen mensen gehouden kan worden, deze niet uit te voeren (zoals kappers). Voor productiemedewerkers is dit maatwerk en kan hierbij in overleg met de arboprofessional op locatie beleid bepaald worden.

Datum

23 maart 2020

Ons kenmerk

0035/2020 LCI/JvD/AT/WM

2. Aanvullende adviezen

2.1 Schoolexamens

Het OMT erkent het belang van schoolexamens en adviseert dat deze door kunnen gaan mits de scholen de afstand van 1,5 meter tussen de leerlingen in acht kunnen nemen. Bij het wachten voor het examen dient het samenscholingsadvies in acht genomen te kunnen worden.

Daartoe dient het aantal leerlingen per lokaal beperkt te worden met toezicht.

2.2 Beschermende kleding extramurale zorg

Het OMT geeft aan dat het gebruik van witte jassen in de huisartsenpraktijk en ouderenzorg maatwerk is en in overleg met de bedrijfsarts bepaald dient te worden.

2.3 Overleving van het virus buiten het lichaam

Vanuit het publiek ontvingen GGD'en en het RIVM diverse vragen of je ziek kunt worden van het nieuwe coronavirus als je bijvoorbeeld tijdens werk of andere activiteiten oppervlakken, materialen, poststukken, etc. aanraakt of vastpakt.

Het OMT kan zich vinden in de opgestelde tekst van het RIVM hierover, te weten: De kans dat het virus op oppervlakten, materialen of poststukken zit is in Nederland heel klein, maar niet helemaal uitgesloten. De kans dat het virus dan nog besmettelijk is ook heel klein. Er is geen bewijs dat mensen hierdoor besmet zijn geraakt. Een virus heeft altijd een mens of dier nodig om 'in leven te blijven' en zich te kunnen delen. Buiten het lichaam kan het virus maar kort overleven. Hoe lang dat precies is, is nu nog onbekend. Dit kan variëren van enkele uren tot enkele dagen. Dat is afhankelijk van bijvoorbeeld het soort oppervlak, de temperatuur en de luchtvochtigheid. Daarom raden we aan om regelmatig de handen te wassen en zo min mogelijk het gezicht aan te raken.

Tot een nadere mondelinge toelichting ben ik gaarne bereid.

Hoogachtend,

Prof.dr. J.T. van Dissel
Directeur CIB